

Factsheet: winkansen, prijzen en uitkeringspercentages van loterijen

Iedere deelnemer heeft zijn eigen reden om mee te doen aan een loterij: de één droomt ervan miljonair te worden, de ander houdt van de spanning van een gokje wagen en weer een ander steunt tegelijkertijd graag een goed doel. Deze factsheet geeft inzicht in verschillende elementen van loterijen waarop de consument zijn keuze kan baseren met welke loterij hij meespeelt.

De prijzen en kansen van loterijen zijn dikwijls lastig te vergelijken. Hierdoor is het voor een consument niet altijd mogelijk een weloverwogen keuze te maken aan welke loterij hij mee speelt.

Daarnaast speelt mee wat consumenten persoonlijk belangrijk vinden bij het meespelen aan loterijen. Wil de consument graag:

- vaak prijzen winnen;
- grote prijzen winnen;
- op de lange termijn zoveel mogelijk prijzen winnen;
- het goede doel steunen.

In deze factsheet worden de eerste drie elementen van loterijen toegelicht. Deze factsheet geeft geen oordeel over welk element het zwaarst zou moeten wegen voor de consument, maar dient hem te helpen bij het maken van een weloverwogen keuze met welke loterij hij meespeelt.

Winkans

De statistische kans op het winnen van een prijs, in de volksmond de 'winkans' genoemd, is voor consumenten een belangrijk aspect van loterijen. Deze winkans wordt berekend door het totaal aantal prijzen te delen door het totaal aantal verkochte loten. De winkans geeft dus aan wat de kans is dat de consument een prijs wint, maar geeft niet de kans op een specifieke prijs weer.

Aanbieders van loterijen dienen op basis van de wet op de kansspelen aan te geven wat de winkans van de loterij is.

Prijzenschema

Aanbieders van loterijen zijn vrij in het bepalen van het prijzenschema van hun loterij. Het prijzenschema bestaat uit het aantal winnende deelnamebewijzen en de hoogte van de te winnen prijzen. Deze prijzenschema's dienen voorafgaand aan een trekking gepubliceerd te worden.

Uitkeringspercentage

Een manier om de aantrekkelijkheid van loterijen puur financieel te vergelijken is met behulp van het uitkeringspercentage van een loterij. Het uitkeringspercentage geeft het deel van de omzet weer dat als prijs aan deelnemers wordt uitgekeerd. Consumenten die meespelen met loterijen die een hoger uitkeringspercentage hebben, winnen bij herhaaldelijke deelname gemiddeld meer geld dan dat zij zouden winnen bij loterijen met een lager uitkeringspercentage.

Loterijen voorbeeld

Zoals hierboven beschreven zijn er meerdere elementen van loterijen waarop de consument zijn keuze kan baseren. Het voorbeeld in tabel 1 laat zien dat afhankelijk van de voorkeur van de consument deze elementen kunnen leiden tot verschillende keuzes voor het meespelen aan loterijen:

Tabel 1: Loterijen voorbeeld

	Loterij A	Loterij B	Loterij C
Aantal loten	1.000.000	1.500.000	3.000.000
Prijs lot	€10,-	€10,-	€10,-
Omzet	€10.000.000,-	€15.000.000,-	€30.000.000,-
Hoogte prijzen¹			
Geen prijs	833.247	1.149.898	2.499.795
€10,-	166.700	350.000	500.000
€1000,-	50	100	200
€100.000,-	3	2	5
Hoofdprijs (1x)	€2.500.000,-	€5.000.000,-	11.000.000,-
Totaal prijenschema	€7.217.000,-	€10.600.000,-	21.200.000,-
Winkans	16,7%	23,3%	16,7%
Kans op een miljoen ²	1 op 250.000	1 op 500.000	1 op 500.000
Uitkeringspercentage	72,2%	70,7%	70,7%

Consumenten die een voorkeur hebben voor de loterij met de hoogste winkans kiezen in dit voorbeeld voor deelname aan loterij B. Is het vooruitzicht om miljonair te worden het belangrijkste voor de deelnemer dan kiest deze voor loterij A, ondanks dat er meer prijzen van 1 miljoen euro of hoger bij loterij C te winnen zijn. Voor mensen die een kans willen maken op een zo hoog mogelijke hoofdprijs, is loterij C de aantrekkelijkste loterij.

De uitkeringspercentages van de drie loterijen liggen dicht bij elkaar. Loterij A heeft het hoogste uitkeringspercentage: 72,2%. Dat wil zeggen dat consumenten bij loterij A gemiddeld 72,2 eurocent terug krijgen voor elke ingezette euro.

Praktijk

Op de websites³ van de aanbieders van loterijen worden de prijenschema's voorafgaand aan de trekkingen gepubliceerd. De Kansspelautoriteit ziet er vanuit één van haar publieke doelen op toe dat dit transparant gebeurt. Daarnaast controleert de Kansspelautoriteit of de door aanbieders gepubliceerde winkansen correct zijn. In tabel 2 vindt u een overzicht⁴ van gepubliceerde winkansen van loterijaanbieders en in 2013 gerealiseerde uitkeringspercentages.

¹ Over prijzen van boven de € 449 is een kansspelbelasting van 29% verschuldigd. Kansspelbelasting wordt in dit voorbeeld buiten beschouwing gelaten.

² De kans op een miljoen wordt berekend door het aantal prijzen van een miljoen euro of hoger te delen door het aantal loten.

³ <https://www.staatsloterij.nl/spel/prijzenpakket>, https://www.lotto.nl/cspublish/Satellite?c=Page&childpagename=Lotto%2FPage%2FLTGenericTerug&cid=12422821820_37&pagename=LTW, <http://www.vriendenloterij.nl/prijzen.htm>, <http://www.bankgiroloterij.nl/prijzen.htm>, <http://www.postcodeloterij.nl/prijzen.htm>

⁴ Aanbieders van loterijen bieden mogelijk meerdere spellen aan. De cijfers in tabel 2 zijn gebaseerd op de reguliere trekkingen.

Tabel 2: Overzicht winkansen en uitkeringspercentages

	Kosten deelname	Winkans	Uitkerings- percentage
Staatsloterij	€15,-	50%	69%
Nationale Postcode Loterij	€12.50,-	14%	45%
BankGiroLoterij	€12.50,-	29%	49%
VriendenLoterij	€13,-	25%	75%
Lotto 6/45	€2,-	18%	47%

Opgemerkt dient te worden dat prijzen niet slechts geldprijzen zijn. Sommige loterijen keren ook prijzen in natura (bijvoorbeeld een bak ijs, een fiets of een auto) uit. Deze prijzen in natura worden meegenomen in de berekening van het uitkeringspercentage op basis van de winkelwaarde.